

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی
ریاست تفتیش داخلی

منشور تفتیش داخلی

1398 هـ ش

سال

فهرست مطالب

2	..... مقدمه
3	..... احکام عمومی
3	..... مبنی
3	..... هدف
3	..... موقف ساختاری
3	..... ماموریت تفتیش داخلی
4	..... ساحه فعالیت ریاست تفتیش داخلی
5	..... استقلالیت و بی طرفی
5	..... وظایف و صلاحیت های ریاست تفتیش داخلی
5	..... وظایف
7	..... صلاحیت های رئیس تفتیش
7	..... صلاحیت های آمریت های مربوط ریاست تفتیش داخلی
8	..... صلاحیت های مفتشین
8	..... مکلفیت های اداره تحت تفتیش
8	..... ارتباط کاری با اداره لوی خرنوالی
9	..... ارتباط کاری با اداره عالی بررسی
9	..... اصول اخلاقی مفتشین ریاست تفتیش داخلی
9	..... اصل صداقت
10	..... اصل بیطرفی
10	..... اصل حفظ اسرار و محرّمیت
10	..... اصل لیاقت و شایستگی
10	..... ماده هجدهم
11	..... ماده نوزدهم

مقدمه

ریاست تفتیش داخلی به مثابه یگانه مرجع رسمی بازرسی کننده اجراءات وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی و واحد های مربوط آن در چارچوب ساختار تشکیلاتی این وزارت فعالیت مینماید و به مقام محترم وزارت گزارش ده میباشد. تفتیش داخلی امور مالی، اداری، عایداتی، تدارکاتی، پروژه های تخنیکی، پروژه های ساختمانی، فعالیت های مشکوک، همچنان تقلب و تزویر را تحت بازرسی قرارداد و عندالضرورت با دیگر ادارات و واحد های کنترل کننده و نهاد های عدلی و قضائی ارتباط و همکاری متقابلاً مفید مینماید.

شناسایی، مدیریت و کاهش خطر در ادارات و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه در جهت جلوگیری از نقض قوانین، مقررات و طرز العمل ها و متحدالمال ها، فرصت ها و امکانات این را فراهم می نماید تا اجراءات مالی، اداری، تدارکاتی تطبیق پروژه های تخنیکی، ساختمانی و انکشافی و همچنان طرز سلوک و رفتار کارکنان و سایر بخش ها بر وفق اهداف ستراتیژیک وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی صورت گیرد؛ واصل شفافیت، حسابداری و مصرف قانونمند و به موقع بودجه های عادی و انکشافی تامین گردد.

عملکرد ریاست تفتیش داخلی بی طرفانه و در مطابقت با اسناد تقنینی نافذ، معیارها و کار شیوه های بین المللی تفتیش داخلی می باشد، که هدف آن حصول اطمینان از نحوه مدیریت خطر، کنترل سیستم داخلی و حکومت داری خوب در جهت رسیدن وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی به اهداف ستراتیژیک آن می باشد.

ارتقاء ظرفیت مؤظفین، کارمندان و مفتشین با علوم، مهارت و فناوری های تکنالوژی معاصر، تجهیز تیم های بازرسی با تکنالوژی مدرن و همچنان توسعه و اصلاح تشکیلاتی ریاست تفتیش داخلی با در نظر داشت حجم وظایف و ساحه مسؤلیت آن از وظایف کلیدی این اداره بوده که با جلب همکاری های ادارات کمک کننده از جمله ریاست محترم عمومی تفتیش، بررسی و ارزیابی وزارت محترم مالیه در روشنی ماده 61 قانون اداره امور مالی و مصارف عامه قابل دسترس می باشد.

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول

این منشور در روشنی احکام بند اول ماده شصت و یکم (61) قانون اداره امور مالی و مصارف عامه ج.ا.ا.، مقررہ ادارات تفتیش داخلی وزارت ها و ادارات دولتی و معیار های بین المللی تفتیش داخلی (IIA) تدوین گردیده است.

هدف

ماده دوم

این منشور به منظور تعیین وظایف ، حدود صلاحیت ها ، مکلفیت ها و ساحه فعالیت ریاست تفتیش داخلی تدوین گردیده است. و اعضای تفتیش داخلی در این منشور بنام مفتشین یاد میشوند.

موقف ساختاری

ماده سوم

ریاست تفتیش داخلی از لحاظ ساختار تشکیلاتی در مطابقت به معیارهای وضع شده بین المللی مستقیماً تحت اثر مقام وزارت (شخص وزیر) بوده و از لحاظ وظیفوی دارای استقلالیت کاری میباشد.

ماموریت تفتیش داخلی

ماده چهارم

شفافیت و حسابدگی مکلفیت و کلید هر اداره سالم می باشد. در پهلوی اجزای دیگری که اداره را در راستای تحقق اهداف اش کمک مینماید یکی آن اداره تفتیش داخلی می باشد، تفتیش داخلی عبارت از یک فعالیت مستقل ، بیطرف ، اطمینان دهنده و مشورتی می باشد که به منظور افزودی ارزش و بهبود اجراآت اداره و کارمندان صورت می گیرد.

تفتیش داخلی به اداره کمک میکند تا اهداف خویش را از طریق ایجاد رهیافت های منظم و سیستماتیک به منظور ارزیابی و توسعه مؤثریت رسک منجمنت (مدیریت خطر) ، کنترول داخلی و روند حکومت داری خوب بدست آورد.

ساحه فعالیت ریاست تفتیش داخلی

ماده پنجم

ریاست تفتیش داخلی اجراءات ادارات مرکزی ، واحد های دومی و سومی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی را در مطابقت با قوانین ، مقررات ، لوایح و طرز العمل های نافذه ، نظارت ، ارزیابی و بازرسی می نماید. ریاست تفتیش به منظور بهبود اجراءات وزارت و واحد های مربوط آن به رهبری وزارت طرح های اصلاحی ارائه و مشوره میدهند.

ریاست تفتیش داخلی مشخص می سازد که آیا روند حکومت داری خوب ، رسک منجمنت (مدیریت خطر) و پروسه کنترل داخلی طوری که پیش بینی گردیده ، در اداره عملی می گردد و کافی می باشد یا خیر؟ همچنان از روند حکومت داری خوب ، رسک منجمنت و پروسه کنترل داخلی طوری اطمینان حاصل گردد که:

1. خطرات به صورت درست شناسایی و مدیریت گردیده است؟
2. گزارشات و معلومات مهم مالی ، اداری ، تدارکاتی ، عملیاتی و پروژه ها دقیق ، معتبر و به موقع می باشد؟
3. امور به شکل موثر آن انجام می یابد؟
4. دارایی های وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی حفاظت گردیده و به شکل درست نگهداری می گردد؟
5. فعالیت و اجراءات کارمندان وزارت مخابرات در مطابقت با قوانین ، مقررات و طرز العمل های نافذه و لایحه وظایف شان می باشد؟
6. تعامل و ترتیبات با جوانب سوم ، به شمول قراردادیان مطابق به قوانین ، مقررات و طرز العمل های نافذه می باشد؟
7. منابع به شکل اقتصادی دریافت گردیده؟ درست مورد استفاده قرار گرفته و به صورت مؤثر آن حفاظت میگردد؟
8. برنامه ها و پلان های مطروحه و منظور شده تطبیق و اهداف برآورده گردیده است؟

بر علاوه در موارد که با ماموریت ریاست تفتیش داخلی سازگار باشد ممکن خدمات مشورتی ارائه گردد، چنین خدمات مشورتی عموماً مربوط به ارزیابی تاثیر تغییراتی در نظر گرفته شده یا تطبیق شده روی رسک منجمنت اداره ، کنترل داخلی و عرضه خدمات می باشد.

فرصت ها برای بهبود و انکشاف سیستم کنترل و مفیدیت اداره در جریان تفتیش شناسایی گردیده و به مقام محترم وزارت ارائه میگردد.

استقلالیت و بی طرفی

ماده ششم

به منظور رعایت استقلالیت ریاست تفتیش داخلی و بی طرفی کارمندان این ریاست ، کارمندان تفتیش داخلی بر حسب سلسله مراتب اداری به آمرین مربوطه ، آمرین مربوطه به رئیس تفتیش داخلی و رئیس تفتیش به شکل وظیفه ای به مقام محترم وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی گزارش ده می باشد.

ریاست تفتیش داخلی به منظور حفظ استقلالیت خویش از هر نوع محدودیت روی ساحه فعالیت ، ارتباطات ، دسترسی به تمام بخش های اداره و منابع تفتیش داخلی به شمول کارمندان و منابع قراردادی خارجی را در گزارش سالانه به مقام محترم وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی ارائه می نماید.

مقام وزارت به منظور حمایت از استقلالیت و بی طرفی ریاست تفتیش داخلی فرصت های ذیل را فراهم می سازد:

1. ایجاد کمیته تفتیش داخلی بنا بر پیشنهاد ریاست تفتیش داخلی.
2. منظوری منشور تفتیش داخلی.
3. منظوری پلان سالانه تفتیش داخلی.
4. دریافت و منظوری گزارشات ریاست تفتیش در مورد اجراءات این ریاست در راستای تطبیق پلان سالانه ، ربعوار ، بازرسی های استثنایی و سایر موضوعات.
5. تصمیم گیری روی ارزیابی اجراءات و امتیازات رئیس و اعضای ریاست تفتیش داخلی.

فصل دوم

وظایف و صلاحیت های ریاست تفتیش داخلی

وظایف

ماده هفتم

ریاست تفتیش داخلی اجراءات خویش در برابر وزیر محترم مخابرات و تکنالوژی معلوماتی مسؤلیت داشته و علاوه بر وظایف مندرج در لایحه وظایف ، رئیس ، آمرین و مفتشین داخلی در پیشبرد وظایف شان دارای وظایف آتی نیز می باشند.

1. ترتیب پلان سالانه تفتیش و ارسال آن به مقام محترم وزارت جهت منظوری.

2. تعیین ساحه پوشش تفتیش داخلی در مطابقت با پلان ستراتیژیک ، عملیاتی ، خطرات در اداره ، به شمول ساحات مهمی که در آن خطر متصور است.
3. تطبیق پلان سالانه تفتیش ، به شمول انجام وظایف که از طرف مقام محترم وزارت سپرده میشود.
4. مدیریت منابع بشری و مسلکی تفتیش داخلی اعم از داخلی و خارجی دارای علمیت ، تجربه و تصدیق نامه های مسلکی جهت تحقق مفاد این منشور و اهداف وزارت محترم مخابرات و تکنالوژی معلوماتی.
5. ارائه گزارش سالانه به مقام وزارت راجع به خلاصه اجراءات تفتیش داخلی.
6. ارائه معلومات در مورد وضعیت و نتایج پلان سالانه تفتیش و کفایت منابع ریاست تفتیش ، این معلومات مشتمل بر اطمینان از کفایت منابع از نظر کمی و کیفی می باشد.
7. (هدف از کمیت و کیفیت منابع داشتن کارمندان مسلکی و تشکیل وسیع می باشد تا ریاست تفتیش بتواند تمام واحد های پلان شده را به شکل مؤثر آن تفتیش نموده و هدایات فوق العاده مقام وزارت را تحمیل نمایند.)
8. نتایج بازرسی پیرامون موضوعات مهم مربوط به روند رسک منجمنت (مدیریت خطر) و کنترول داخلی در وزارت را تشخیص و به مقام وزارت گزارش می دهد.
9. بازرسی فعالیت های مشکوک تقلب ، تزویر و اجراءات غیر قانونی در داخل اداره و ارائه گزارش آن به مقام محترم وزارت.
10. همکاری با دیگر واحد ها و ادارات کنترول کننده به شمول بررسی کننده گان خارجی مانند اداره عالی بررسی بمنظور بهتر تحت پوشش قراردادادن ادارات تحت تفتیش و استفاده مؤثر از منابع دست داشته.
11. ارائه خدمات مشورتی به مقام وزارت که سبب افزودی ارزش در اداره گردیده و روند حکومت داری خوب ، رسک منجمنت و پروسه کنترول داخلی را بهبود بخشیده ، بدون اینکه کارمندان تفتیش داخلی مسؤلیت اجرائیوی را به عهده گیرند.
12. پیگیری و نظارت از اقدامات اداره در رابطه به تطبیق موضوعات و سفارشات مهم تفتیش داخلی و بهبودی وضعیت موجوده در اداره.
13. بازرسی اطلاعات و شکایات واصله و کنترول از صورت تحقق احکام مقام وزارت و مصوبات شورای رهبری وزارت در تمام ادارات و واحد های مربوطه وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی.
14. طرح لویای ، طرز العمل ها و رهنمود ها به منظور اجرای بهتر وظایف محوله ریاست تفتیش داخلی.
15. تطبیق برنامه اطمینان از کیفیت و توسعه (توسط این برنامه رئیس تفتیش از عملکرد و اجراءات تفتیش داخلی اطمینان حاصل نموده و به شکل سالانه نتایج برنامه را به مقام محترم وزارت گزارش می دهد.
16. تیم های تفتیش ، بازرسی خویش را به اساس پلان های کاری منظور شده ریاست تفتیش انجام داده و گزارش خویش را به شکل معیاری الی 10 یوم کاری نهائی و به رئیس تفتیش ارائه میدارد.

16. رئیس تفتیش داخلی ، سالانه نتایج برنامه اطمینان از کیفیت و توسعه را با مقام وزارت گزارش داده و از مؤثریت اجراآت و فعالیت های تفتیش داخلی به آن مقام اطمینان می دهد.
17. رئیس تفتیش ، آمریت های مربوطه و مفتشین داخلی از اجراآت ، بررسی ها و عملکرد های شان مسؤل و پاسخگو می باشند.

صلاحیت های رئیس تفتیش

ماده هشتم

رئیس تفتیش داخلی بر علاوه لایحه وظایف دارای صلاحیت های ذیل می باشد:

1. داشتن دسترسی کامل و مستقیم به مقام محترم وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی به منظور تأمین استقلالیت ریاست تفتیش داخلی.
2. صلاحیت تخصیص منابع بشری ، تعیین تناویب بازرسی ، انتخاب نهادها ، تعیین ساحه فعالیت پرسونل مربوطه در مطابقت با لایحه وظایف شان.
3. مطالبه و توظیف مقطعی (خدمتی) افراد مسلکی و متخصص از ریاست های مربوط به وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در بازرسی های که ایجاب موجودیت افراد مسلکی را میکند، بعد از استیذان مقام وزارت.
4. تأیید یا رد قانونی گزارش بازرسی هیئت تفتیش مربوط ریاست تفتیش داخلی.

صلاحیت های آمریت های مربوط ریاست تفتیش داخلی

ماده نهم

آمرین مربوط ریاست تفتیش داخلی بر علاوه وظایف مندرج لایحه وظایف دارای صلاحیت های ذیل نیز می باشند:

1. تعیین و توظیف هیئت تفتیش یا مفتشین در بازرسی های پلانی و غیر پلانی تمام ادارات مرکزی و واحد های دومی مربوط وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی.
2. تطبیق تخنیک ها و پروسه های کاری مورد ضرورت به منظور نایل شدن به اهداف ستراتیژیک وزارت.
3. تغییر و تبدیل اعضای مربوط عندالضرورت در تفاهم با رئیس تفتیش داخلی.
4. استفاده از شیوه های رهبری معیاری در شعبات مربوطه.

صلاحیت های مفتشین

ماده دهم

مفتشین حین اجرای بازرسی و تفتیش دارای صلاحیت های ذیل می باشند:

1. دسترسی کامل و نا محدود به همه فعالیت ها ، اسناد ، دارایی های فیزیکی ادارات و عملکرد کارمندان وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی و واحد های تحت اثر آن به شمول اداره افغان تیلیکام.
2. حصول اطمینان از استفاده قانونی و معقول منابع ، در ادارات تحت تفتیش.
3. حصول اطمینان از تطبیق سفارشات ریاست تفتیش داخلی و اداره عالی بررسی.
4. حصول اطمینان از تحقق به موقع مصوبات شورای کابینه ، شورای وزیران و جلسات رهبری و دستاویز واحکام مقام وزارت در واحد های مربوطه.

مکلفیت های اداره تحت تفتیش

ماده یازدهم

مرجع تحت تفتیش مکلف به رعایت موارد ذیل میباشد.

1. فراهم آوری تسهیلات لازم جهت اجرای تفتیش.
2. ارائه اسناد ، دفاتر ، صورت حساب های مالی ، گزارشات ، دوسیه های قرارداد پروژه های ساختمانی و تخیکی ، مدارک ، مهرها ، اسناد بهادار ، معلومات الکترونیکی و سایر معلومات به شمول اداره محترم افغان تیلیکام.
3. ارائه نظر در مورد نتایج تفتیش در خلال مدت معینه آن.
4. ارائه اطمینان از تطبیق نتایج تفتیش به ریاست تفتیش داخلی در میعاد معینه.

ارتباط کاری با اداره لوی خرنوالی

ماده دوازدهم

اداره تفتیش داخلی با درک نهاد ثبت قضایا تمام موارد تخلفات قانونی ، سوء استفاده و اجراءات نادرست را که در جریان بازرسی دریافت می نماید و ایجاب تحقیقات بیشتر و تعقیب عدلی را نماید غرض اتخاذ تصمیم نهائی مبنی بر احاله به اداره لوی خرنوالی به کمیته تفتیش وزارت و یا مقام وزارت ارائه می کند.

ارتباط کاری با اداره عالی بررسی

ماده سیزدهم

ریاست تفتیش داخلی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی بمنظور ایجاد هماهنگی ، تنظیم بهتر امور و جلوگیری از تداخل وظیفوی درپروسه های تفتیش ، پلان های مرتبه سالانه خویش را بعداز منظوری مقام وزارت با اداره عالی بررسی شریک مینمایند.

فصل سوم

اصول اخلاقی مفتشین ریاست تفتیش داخلی

اصول اخلاقی نمایانگر تعهد عملی به ارزش ها و معیار های رفتاری توسط مفتشین داخلی در پیشبرد وظایف محوله ایشان بمنظور رسیدن به اهداف اداره بوده و طرز سلوک یک مفتش را نسبت به مسلکش معین می سازد. بمنظور کسب و حفظ اعتماد لازم ، رعایت اصول اخلاقی برای مفتشین داخلی یک امر الزامی پنداشته شده که باید در جهت تحقق اهداف کلی تفتیش که همانا تقویب نقش مدیریتی در تقلیل خطرات (رسک) ، بهبود سیستم های کنترول داخلی و حکومت داری خوب است، توسط مفتشین رعایت گردد.

اصول اخلاقی بالای هر مفتش بصورت انفرادی و در مجموع بالای ریاست تفتیش داخلی در چوکات وزارت محترم مخابرات و تکنالوژی معلوماتی قابل تحمیل می باشد.

مفتشین داخلی بر علاوه رعایت مقرره طرز سلوک کارکنان خدمات ملکی مکلف به رعایت اصل صداقت ، اصل بیطرفی ، اصل حفظ اسرار و اصل لیاقت و شایستگی را در پیشبرد وظایف محوله خویش نیز می باشند.

اصل صداقت

ماده چهاردهم

رعایت اصل صداقت وظیفوی توسط مفتشین باعث ایجاد اعتماد بالای کار تفتیش گردیده و زمینه را بخاطر پذیرش اجراءات مسلکی وی فراهم می سازد ، همچنان رعایت این اصل باعث تقویت اعتبار فردی وی نیز می گردد.

اصل بیطرفی

ماده پانزدهم

مفتشین داخلی با رعایت کامل اصل بیطرفی هنگام اجرای وظیفه ، فعالیت های پلان شده خویش را در واحد های تحت بازرسی به صورت متوازن انجام داده و ثابت نمایند که تصامیم اتخاذ شده به اساس منافع شخصی و گروهی وی نبوده بلکه بر مبنای واقعیت های عینی استوار می باشد.

اصل حفظ اسرار و محرمانیت

ماده شانزدهم

مفتشین داخلی باید محرمانیت ارقام و معلومات را که در جریان ماموریت تفتیش بدست میآورند ، جداً حفظ نموده و هیچ نوع اسناد و اطلاعات دست داشته تفتیش را بجز از موارد که الزامیت حقوقی و قانونی دارد بدسترس اشخاص و افراد و یا ادارات غیر مسؤل قرار نمی دهند.

اصل لیاقت و شایستگی

ماده هفدهم

کارمندان تفتیش داخلی یا مفتشین داخلی باید توانائی بکار گیری علوم ، فنون و تجارب را که بخاطر انجام ماموریت های تفتیش داخلی ضروری می باشد ، داشته باشند.

(مفتشین داخلی باید دانش ، مهارت و سایر شایستگی های لازم را در مطابقت با معیار های وضع شده بین المللی جهت پیشبرد مسؤلیت های وظیفوی خویش داشته باشند، همچنان ریاست تفتیش داخلی در مجموع باید افراد با دانش مسلکی ، مجرب و با مهارت های لازم را تربیه کرده و یا چنین افراد را در جهت پیشبرد مسؤلیت های تفتیش داخلی بمنظور استخدام پیشنهاد نمایند.

ماده هجدهم

مفتشین داخلی بادر نظر داشت "تعریف تفتیش داخلی" ، "اصول" ، "معیار های تفتیش داخلی" ، قوانین ، مقررات و دستورالعمل های نافذه و در چارچوب این منشور انجام وظیفه می نمایند.

ریاست تفتیش داخلی و کارمندان آن مکلف به اجرای موارد مندرج در قوانین ، مقررات ، طرز العمل ها و اصول اخلاقی و معیار های تفتیش داخلی بوده و در صورت تخطی از آن در برابر مقام وزارت پاسخگو می باشند.

ماده نوزدهم

این منشور در چهار (4) فصل و نوزده (19)) ماده تدوین و بعد از تصویب هیئت رهبری وزارت و منظوری مقام وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی نافذ می باشد.

ملاحظه شد !

منشور تفتیش داخلی در چهار فصل و نوزده ماده منظور است.

محمدفهم هاشمی

سرپرست وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی